

Lausunto

30.06.2021

Asia: VN/27380/2020

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi väylämaksulain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi väylämaksulain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta, Lausuntopyyntönumeron diaarinumero: VN/27380/2020

Suomen Laivameklarit ry:n lausunto 30.6.2021

Väylämaksujen taso on ollut puolitettona vuodesta 2015 lähtien. Suomen Laivameklarit ry katsoo, että puolitetton väylämaksu on jo muodostunut maksun uudeksi normaaliksi tasoksi. Niin kauan kuin nykyinen väylämaksujärjestelmä on olemassa, tulee maksujen tason pysyä puolitettona.

Lisäksi näkemyksemme mukaan nykyinen väylämaksujärjestelmä ei enää ole tarkoituksenmukainen. Ohessa yhdistyksen keskeiset näkemykset ja tavoitteet väylämaksujen suhteen.

Teollisuuden kustannukset eivät saa nousta

Suomen Laivameklarit ry:n jäsenyritykset palvelevat suomalaisen elinkeinoelämän merikuljetustarpeita. Vuosittain noin 70 % rahdista kuljetetaan ulkomaisella aluskalustolla. Yhdistyksen jäsenyritykset vastaavat tästä osuudesta ja neuvottelevat kuljetussopimukset teollisuusyritysten kanssa. Veroluonteinen väylämaksu on ylimääräinen rasite merikuljetuksia käyttävälle teollisuudelle ja vaikuttaa tätä kautta myös Suomen kilpailukykyyn.

Väylämaksujen puolitetty taso on uusi normaali

Teollisuuden ja kansainvälisten merikuljetusyriytysten on tärkeää saada varma tieto maksun tasosta pidemmällä aikavälillä kuin budjetti- tai vaalikausi. Yritysten tulevaa toimintaa ja investointeja suunnitellaan aina vähintäänkin 3 – 5 vuodeksi eteenpäin, joten sillä aikavälillä vaikuttavien menojen tulee olla ennakoitavissa. Niin kauan kuin nykyinen väylämaksujärjestelmä on olemassa, tulee maksujen tason siis pysyä puolitettuna.

Nykyisestä järjestelmästä tulee luopua kokonaan

Suomen Laivameklarit ry esittää, että nykyisestä väylämaksujärjestelmästä luovutaan kokonaan. Järjestelmässä on kohtia, jotka ovat rakenteeltaan vanhentuneita tai aiheuttavat huomattavaa haittaa merikuljetuksille tai jopa vaikeuttavat merikuljetuspalvelujen tarjontaa. Alla esitetään muutamia järjestelmän epäkohtia.

Agentin yhteisvastuullinen asema on taloudellisesti kestävä

Suomessa ulkomaista varustamoita edustaa suomalainen tai kansainvälinen agenttiyhtiö, jolla on väylämaksulain mukaan taloudellinen vastuu varustamolta perittävistä väylämaksuista. Käytännössä agenttiyhtiö maksaa asiakkaansa puolesta Tullille väylämaksut ja perii ne asiakkaalta takaisin myöhemmin.

Agenttiyhtiö siis kantaa riskin väylämaksun perinnästä valtion puolesta. Jos maksun perusteista tai suuruudesta syntyy erimielisyyttä, agentti on välikätenä varustamon ja Suomen valtion välillä epäedullisessa asemassa ja voi joutua kärsimään merkittäviä tappioita.

Talviliikenteen tarpeet turvataan jo sopimuksissa

Väylämaksujärjestelmä on osaltaan rakennettu turvallisen talvimerenkulun takaamiseksi. Suomen Laivameklarit ry katsoo, että turvallisen ympärivuotisen liikennöinnin tarve on Suomen merialueilla välttämätön. Väylämaksuilla ei enää kuitenkaan ole alun perin tarkoitettua ohjausvaikutusta paremman jääluokan kaluston käyttöön Suomessa.

Yhdistyksen näkemys on, että teollisuuden ympärivuotiset merikuljetustarpeet tulevat turvatuiksi jo kuljetussopimusten kautta. Talviliikenne huomioidaan sopimuksissa ja kuljetuksiin varattu kalusto täyttää jääluokkavaatimukset. Talvikautena käytössä olevat jääluokkiin sidotut avustusrajoitukset ja jäärajoitukset takaavat turvallisen talvimerenkulun.

Aluskohtainen alennus vaikeuttaa kapasiteetin joustavaa käyttöä

Nykyinen väylämaksujärjestelmä sisältää monia alennuskriteerejä. Rahtialukset on vapautettu väylämaksusta 10 käyntikerran jälkeen. Alennus on aluskohtainen, joten varustamon kannattaa pitää Suomessa käytössä samoja aluksia, jotka ovat jo täyttäneet kymmenen käyntikerran rajan. Tämä

rajoittaa linjaliikenteessä aluskapasiteetin joustavaa käyttöä ja vähentää varustamoiden kiinnostusta tuoda omaa uutta kalustoa Suomeen.

Tulevaisuudessa päästöperusteinen maksujärjestelmä?

Suomen Laivameklarit ry katsoo, että väylämaksujärjestelmästä tulee luopua. Jos se kaikesta huolimatta kuitenkin halutaan säilyttää, sitä tulisi voimakkaasti kehittää. Väylämaksujärjestelmää voisi käyttää hyväksi esimerkiksi päästöttömään merenkulkuun kannustamisessa.

Suomen Laivameklarit ry:n puolesta

Sari Turkkila

toiminnanjohtaja

sari.turkkila@shipbrokers.fi

+358405263348

www.shipbrokers.fi

Turkkila Sari
Suomen Laivameklariliitto